

Sažetak presude generalima

Autor Administrator

Den Haag, 15. travanj 2011.

Sažetak presude

u predmetu Tužitelj protiv Ante Gotovine, Ivana Ćermaka i Mladena Markaèa

...ovo Sudsko vijeæe, na osnovi pravnih nalaza i utvrðenog èinjenienog stanja, proglašava vas krivim kao sudionika udruženog zloèinaèkog pothvata po sljedeæim optužbama: za progon, deportaciju, pljaèku, bezobzirno razaranje, ubojstvo, neèovjeèna djela i okrutno postupanje...Gotovina: 24 godine, Markaè 18 godina. Ćermak: nije kriv.

SAŽETAK PRESUDE

PRETRESNO VIJEÆE

(Iskljuèivo za medije. Nije zvanièan dokument)

Den Haag, 15. travanj 2011.

Sažetak presude u predmetu Tužitelj protiv

Ante Gotovine, Ivana Ćermaka i Mladena Markača

U nastavku je sažetak presude koju je danas pročitao sudija Orić:

Sudsko vijeće danas zasjeda da bi izreklo presudu u predmetu Tužitelj protiv Ante

Gotovine, Ivana Ćermaka i Mladena Markača.

Na ovom zasjedanju Vijeće će iznijeti sažetak svojih zaključaka. Naglašavam da je ovo sažetak teksta. Mjerodavni prikaz zaključaka Vijeća nalazi se u pisanoj verziji presude koja će biti na raspolaganju na kraju današnjeg zasjedanja.

Ovaj predmet bavi se zločinima za koje se tvrdi da su počinjeni od najkasnije srpnja 1995. do otprilike 30. rujna 1995. godine nad krajinim srpskim stanovništvom i imovinom koju su posjedovali ili u kojoj su stanovali Srbi u raznim općinama na području Krajine. Kaznena djela o kojima tužitelj iznosi navode uključuju deportaciju i prisilno premještanje, pljačkanje javne ili privatne imovine, bezobzirno razaranje, ubojstvo, nehumana djela i okrutno postupanje. Osim toga, iznose se i navodi o kaznenom djelu progona, putem protupravnih napada na civile i civilne objekte, protupravnih zatočenja, te uvođenja ograničavajućih i diskriminacijskih mjera.

Anti Gotovini, Ivanu Ćermaku i Mladenu Markaču sudilo se na temelju navoda da su sudjelovali u udruženom zločinačkom pothvatu. Cilj tog navedenog zločinačkog pothvata bilo je trajno uklanjanje srpskog stanovništva iz područja Krajine. Prema tvrdnjama tužitelja, pothvat je predstavljao, odnosno uključivao, počinjenje kaznenih djela progona, deportacije i prisilnog premještanja, pljačke i razaranja. Alternativno, ta kaznena djela bila su prirodna i predvidljiva posljedica provođenja ovog pothvata. Osim toga, ubojstva, nehumana djela i okrutno postupanje bili su također prirodna i predvidljiva posljedica provođenja udruženog zločinačkog pothvata o kojem se iznose navodi.

Tužitelj tvrdi da su među sudionicima udruženog zločinačkog pothvata, uz trojicu optuženih, bili i hrvatski predsjednik Franjo Tuđman, ministar obrane Gojko Šušak, kao i načelnici Glavnog stožera Hrvatske vojske, prvo Janko Bobetko, a zatim Zvonimir Ćervenko. Ti sudionici udruženog zločinačkog pothvata, kako se tvrdi, koristili su druge ili su s njima surađivali da bi omogućili ili izvršili kaznena djela. Među drugim sudionicima bili su vladini dužnosnici i pripadnici Hrvatske vojske; vojne policije; Specijalne policije i civilne policije. Prema navodima tužitelja, optuženi su sudjelovali u udruženom zločinačkom pothvatu i djelovali u cilju njegove realizacije na različite načine.

Prema navodima iz optužnice, optuženi su odgovorni za planiranje, poticanje, naređivanje ili podržavanje i potpomaganje tih kaznenih djela. I na koncu, tužitelj navodi da su optuženi kazneno odgovorni zato što su svjesno propustili da

sprijeèe ili kazne kaŕnjive radnje ili propuste svojih poèinjenih.

Ovo Vijeæe je zasjedalo u ovom predmetu više od tri godine. Sve stranke u postupku, kao i Vijeæe, pozivale su svjedoke u razlièitim fazama postupka. Iskaze je sveukupno dalo 145 svjedoka, a Vijeæe je u spis uvrstilo svjedoèenje u pisanom obliku još 38 svjedoka. Uz to, stranke u postupku na usvajanje su ponudile golem broj dokumentarnih dokaza kako bi ih Vijeæe razmotrilo. Meðu tim dokumentima su vojni dokumenti, izvještaji meðuнародnih organizacija aktivnih u Hrvatskoj tijekom predmetnog vremena optuŕnice, te izvještaji raznih vještaka.

Stranke u postupku i Vijeæe bavili su se tijekom suøenja brojnim proceduralnim pitanjima. Jedno od takvih proceduralnih pitanja bio je i zahtjev tuŕitelja iznesen 13. lipnja 2008. da se Republici Hrvatskoj uputi nalog za dostavu odreøenih dokumenata ili informacija, odnosno konkretno, jednog broja topnièkih dokumenata. Tuŕiteljeva potraga za dokumentima zapoèela je zahtjevima za pomoæ upuæenim Hrvatskoj, nakon èega je uslijedio opseŕan spor u kojem su sudjelovale stranke u postupku i Hrvatska. Vijeæe je uz to pozvalo Hrvatsku na više sastanka kako bi se razjasnilo da li postoje odreøeni topnièki dokumenti i, ako postoje, gdje se mogu pronaæi. Tijekom tog procesa odreøeni dokumenti su dostavljeni sukladno zahtjevima tuŕitelja, dok su se drugi pojavljivali postepeno. Neki od dokumenata, meðu tim, nisu nikada dostavljeni. Vijeæe je 26. srpnja 2010., iako

svjesno da na jedan broj pitanja u vezi s topnièkim dokumentima koji su još uvijek nedostajali nije dobilo konaèan odgovor, odbilo zahtjev tuŕitelja da Republici Hrvatskoj naloŕi dostavu odreøenih dokumenata. Vijeæe je naglasilo da Hrvatska i dalje podlijeŕe obavezi da suraðuje s Meðuнародnim sudom.

Vijeæe napominje da su se dogaøaji u ovom predmetu odvijali u kontekstu dugogodišnjih napetosti izmeðu Srba i Hrvata u Krajini. S tim u vezi, stranke u postupku sloŕile su se da je protiv Hrvata u Krajini poèinjen znaèajan broj zloèina. Osim toga, dogaøaji u ovom predmetu odvijali su se u kontekstu oruŕanog sukoba na teritoriju bivše Jugoslavije koji je trajao godinama. Ovaj predmet, meðu tim, ne bavi se zloèinima prije predmetnog vremena optuŕnice. On se ne bavi niti pitanjem legalnosti pribjegavanja ratu, odnosno voøenja rata. Središnje pitanje ovog predmeta jest jesu li srpski civili u Krajini bili meta zloèina i treba li optuŕene drŕati kazneno odgovornima za te zloèine.

Vijeæe æe sada iznijeti saŕetak svojih zakljuèaka.

Na temelju raspoloŕivih dokaza i u skladu sa sporazumom izmeðu dviju obrana i tuŕitelja Vijeæe je konstatiralo da je na podruèju i u vremenu na koje se odnosi optuŕnica postojao meðuнародni oruŕani sukob.

Vijeæe je èulo i razmotrilo dokaze o velikom broju konkretnih sluèajeva ubojstava za koje se tereti. O tome su svjedoèili èlanovi obitelji ŕtava i meðuнародni promatraèi. Na primjer, jedan svjedok je posvjedoèio da je 7. kolovoza 1995. èuo pucnje i vidio hrvatske vojnike ispred svoje kuæe u Mokrom Polju u opæini Ervenik. Èuo je kako jedan od njih kaŕe "Ubio sam još jednog", nakon èega se spustio po stepenicama i našao svoju staru majku i mentalno oboljelog brata ubijene iz vatrenog oruŕja. Vijeæe je ustanovilo da su ih ubili hrvatski vojnici. Jedna svjedokinja u svojem je iskazu rekla da je 6. kolovoza 1995. vidjela kako hrvatski vojnici izvode petoricu muškaraca iz podruma jedne kuæe u Oèestevu ili u blizini tog mjesta, gdje su i nju drŕali. Jedan od tih muškaraca bio je njezin sin.

Ubrzo nakon toga zaèuli su se pucnji i kasnije su ta petorica muškaraca pronaøeni mrtvi, ubijeni iz vatrenog oruŕja. Vijeæe je ustanovilo da su tu petoricu ubili pripadnici Hrvatske vojske.

Vijeæe je konstatiralo da su pripadnici hrvatskih vojnih snaga i Specijalne policije izvršili jedan broj ubojstava, što se tereti kao ratni zloèini i zloèini protiv èovjeènosti.

Vijeće je, nadalje, èulo i razmotrilo dokaze o određenom broju konkretnih sluèajeva okrutnog postupanja i nehumanih djela. Jedan svjedok je izjavio da su jednog jutra prije 12. kolovoza 1995. u Palanki hrvatski vojnici pretresli njegovu kuæu, tražili novac i potom ga zavezali za stablo. Nagurali su mu pod noge neku tkaninu i zapalili je. Opeèen vatrom, svjedok je nogama odgurao tkaninu. U ovom, kao i u nizu drugih sluèajeva, Vijeće je ustanovilo da su pripadnici hrvatskih vojnih snaga ili Specijalne policije poèinili okrutno postupanje i nehumana djela, što se tereti kao ratni zloèini i

zloèini protiv èovjeènosti.

Dalje, Vijeće je èulo i razmotrilo dokaze o vrlo velikom broju sluèajeva pljaèke i razaranja. Vijeće kao primjer iznosi incidente u opæinama Graèac i Knin. Svjedok Steenberg posvjedoèio je da je vidio razaranja širokih razmjera, poput spaljenih kuæa u Graèacu 6. kolovoza 1995., pri èemu je vidio neke kuæe koje su još uvijek gorjele. Mnogi svjedoci, na primjer Widen i Boucher, u iskazima su rekli da su vidjeli vojne kamione natovarene elektriènim aparatima i namještajem kako 6. kolovoza 1995. odlaze iz Knina, a da ih pritom nitko nije zaustavljao na hrvatskim kontrolnim toèkama. U tim, kao i u jednom broju drugih incidenata, Vijeće je ustanovilo da su pripadnici hrvatskih oružanih snaga ili Specijalne policije izvršili razaranja i pljaèku, što se tereti kao ratni zloèini i elementi progona.

Što se tièe protupravnih napada na civile i civilne objekte kao radnji izvršenja progona, Vijeće je ustanovilo da su 4. i 5. kolovoza 1995. topnièke postrojbe ispaljivale projekte na gradove Knin, Benkovac, Graèac i Obrovac. Vijeće je u vezi s ciljevima koje je Hrvatska vojska identificirala u tim gradovima èulo svjedoèenje naèelnika topništva Zbornog podruèja Split, Marka Rajèiæa, i vidjelo dokumentarne dokaze kao što su popisi ciljeva i topnièki izvještaji. Vijeće napominje da vjerojatno nije dobilo sve topnièke dokumente koji su u to vrijeme nastali. Niz meunarodnih promatraèa i krajinskih Srba koji su u vrijeme granatiranja bili u tim gradovima svjedoèili su o mjestima udara

projektila.

Vijeće je pažljivo usporedilo mjesta udara projektila u spomenutim gradovima s mjestima potencijalnih vojnih ciljeva. Na temelju te usporedbe, kao i relevantnih izvještaja i zapovjedi upuæenih topništvu, Vijeće je zakljuèilo da Hrvatska vojska u tim gradovima nije namjerno gaðala samo ranije utvrðene vojne ciljeve, nego i dijelove u kojima nije bilo takvih vojnih ciljeva. Vijeće je konstatairalo da je Hrvatska vojska gradove u cjelini smatrala topnièkim ciljevima. Vijeće je stoga ustanovilo da je granatiranje Benkovca, Graèaca, Knina i Obrovca 4. i 5. kolovoza 1995. predstavljalo neselektivni napad na te gradove i protupravni napad na civile i civilne objekte.

U vezi s navodima o prisilnom premještanju i deportaciji, Vijeće je uzelo u obzir da je 4. i 5. kolovoza 1995. velik broj osoba napustio gradove Benkovac, Graèac, Knin i Obrovac i otišao u Bosnu i Hercegovinu i Srbiju. Raspravno vijeće je mišljenja da se, iako su postojali planovi krajinskih Srba za evakuaciju određenih opæina, razlikovao stupanj njihove primjene. Štoviše, stanovništvo je veæ bilo u pokretu kada su srpske opæinske vlasti poèele poduzimati mjere i kada je predsjednik Srpske krajine Martiæ kasno poslijepodne 4. kolovoza 1995. naložio evakuaciju. Raspravno vijeće je zakljuèilo da su planovi za evakuaciju i nalozi vlasti krajinskih Srba imali malo ili nikakvog utjecaja na odlazak krajinskih Srba. Što se tièe Benkovca, Graèaca, Knina i Obrovca, Vijeće je zakljuèilo da je strah od nasilja i pritisak uslijed granatiranja stvorio atmosferu u kojoj ti

ljudi nisu imali drugog izbora nego da odu. Na primjer, jedan svjedok je posvjedoèio da se

èinilo da granate koje su u Kninu posvuda padale za svrhu imaju zastrašivanje ljudi i da su

svi imali osjeæaj da moraju pobjeæi. Mnogi ljudi potražili su sklonište u bazi UN-a, od kojih

je jedan dio na koncu prebaèen u Srbiju.

Vijeće je nadalje zakljuèilo da su zloèini koji obuhvaæaju ubojstvo, razaranja, pljaèku i neèovjeèna djela, a koje su poèinili pripadnici hrvatskih vojnih snaga i Specijalne policije, stvorili pritisak i strah od nasilja meðu ųrtvama i onima koji su im bili svjedoci. Ti zloèini pridonijeli su stvaranju atmosfere u kojoj ti ljudi nisu imali nikakvog drugog izbora osim da odu. Vijeće je ustanovilo da prisilno premještanje koje su poèinili pripadnici hrvatskih vojnih snaga i Specijalne policije protupravnim napadima na gradove u Krajini 4. i 5. kolovoza 1995. i èinjenjem drugih zloèina kasnije tokom kolovoza

1995. predstavlja deportaciju. Među mnogim krajinjskim Srbima koji su napustili Krajinu nakon operacije "Oluja", Vijeće je zaključilo da je njih najmanje 20.000 deportirano na taj način u

kolovožu 1995.

Kad je riječ o uvođenju diskriminacijskih mjera, to se tereti kao djelo progona, Vijeće je razmotrilo više hrvatskih pravnih instrumenata koji se odnose na imovinu a koji su stupili na snagu nakon operacije "Oluja". Vijeće je zaključilo da je motiv u osnovi tih pravnih instrumenata, kao i njihov ukupni učinak, bio taj da se osigura da imovina koju su za sobom ostavili krajinjski Srbi u oslobođenim područjima dođe u ruke Hrvata i da se tim Srbima tako uskrati korištenje vlastitih kuća i imovine. Vijeće je zaključilo da takvo uvođenje restriktivnih i diskriminacijskih mjera prema stambenim objektima i imovini, kad se sagleda u kontekstu deportacije i drugih zločina nad krajinjskim Srbima, predstavlja progon.

Kao zaključak, Vijeće je ustanovilo da su hrvatske vojne snage i Specijalna policija počinili ubojstva, okrutno postupanje, nečovječna djela, razaranja, pljačke, progon i deportaciju kako se tereti u optužnici. Imajući u vidu veliki broj zločina počinjen nad srpskim stanovništvom Krajine tokom relativno kratkog vremena, Vijeće je nadalje zaključilo da je postojao rasprostranjeni i sustavni napad usmjeren protiv srpskog civilnog stanovništva.

Kao što je već spomenuto, tužitelj tereti svu trojicu optuženih kao sudionike u udruženom zločinačkom pothvatu. Svrha tog udruženog zločinačkog pothvata bilo je trajno uklanjanje srpskog stanovništva s područja Krajine.

Prilikom razmatranja da li je postojao udruženi zločinački pothvat Vijeće je pažljivo razmotrilo diskusiju na brijunskom sastanku 31. srpnja 1995., nekoliko dana prije početka operacije "Oluja". Predsjednik Tuđman tada se sastao s visokim vojnim dužnosnicima da bi razgovarali o toj vojnoj operaciji. Vijeće je zaključilo da su sudionici ovog sastanka također razmatrali važnost odlaska krajinjskih Srba kao rezultata i sastavnog dijela predstojećeg napada. Odgovarajući na izjavu predsjednika Tuđmana u tom smislu, g. Gotovina je rekao:

"Već sada ima veliko iseljavanje civila iz Knina, koji odlaze za Banja Luku i Beograd. Znači da mi, ako nastavljamo ovaj pritisak, vjerojatno za neko vrijeme, neće biti toliko civila, nego onih, koji moraju ostati, koji nemaju mogućnost otići."

Vijeće je pažljivo proučilo izjave visokih hrvatskih dužnosnika na tom i drugim sastancima, kao i u javnosti. Vijeće je te izjave razmatralo u kontekstu svojih nalaza o deportaciji, protupravnim napadima na civile i civilne objekte i uvođenju diskriminacijskih mjera, što su sve kaznena djela počinjena nad krajinjskim Srbima.

Vijeće je ustanovilo da su neki pripadnici hrvatskog političkog i vojnog rukovodstva imali zajednički cilj trajnog uklanjanja srpskog civilnog stanovništva iz Krajine upotrebom sile ili prijetnjom silom, što je predstavljalo i uključivalo deportaciju, prisilno premještanje i progon putem uvođenja restriktivnih i diskriminacijskih mjera, protupravnih napada na civile i civilne objekte, deportacija i prisilnog premještanja. Udruženi zločinački pothvat počeo je postojati najkasnije krajem srpnja 1995. i nastavio se tokom cijelog perioda optužnice. Vijeće je nadalje zaključilo da zajednički cilj nije bio, niti je podrazumijevao, počinjenje kaznenih djela putem nestanaka, bezobzirnog

razaranja, pljačke, ubojstva, nečovječnih djela, okrutnog postupanja i protupravnog zatočavanja, ili razaranja, pljačke, ubojstva, nečovječnih djela i okrutnog postupanja.

Vijeće je zaključilo da je Franjo Tuđman, glavni politički i vojni vođa u Hrvatskoj prije, tokom i nakon perioda optužnice, bio ključni član udruženog zločinačkog pothvata. Tuđman je namjeravao Krajinu naseliti Hrvatima pa je osigurao da su takve njegove ideje pretvorene u zvaničnu politiku i akciju putem svog utjecajnog položaja predsjednika i vrhovnog zapovjednika

oružanih snaga. Vijeće je nadalje zaključilo da su među drugim sudionicima udruženog zločinačkog pothvata bili i Gojko Šak, ministar obrane i Tuđmanov bliski suradnik i Zvonimir Ćervenka, načelnik Glavnog stožera Hrvatske vojske.

Među sudionicima udruženog zločinačkog pothvata bili su i drugi pripadnici hrvatskog političkog i vojnog rukovodstva koji su sudjelovali na predsjedničkim sastancima i bili Tuđmanovi bliski suradnici.

Na brijunskom sastanku Tuđman i visoki vojni dužnosnici razmatrali su kako da se upotrijebe vojne snage da bi se osiguralo da ne samo Srpska vojska Krajine, nego i srpsko civilno stanovništvo napuste Krajinu. Vijeće je zaključilo da su visoki hrvatski vojni dužnosnici, uključujući Tuđmana, Ška i Ćervenka, upotrijebili hrvatske vojne snage i Specijalnu policiju da poine zločine koji sačinjavaju cilj udruženog zločinačkog pothvata.

Hrvatske vojne snage obuhvaćale su Hrvatsku vojsku i vojnu policiju, kao i jedinice HVO-a koje su bile podčinjene zapovjednicima Hrvatske vojske. Vijeće nije zaključilo da su sudionici udruženog zločinačkog pothvata koristili policijske snage za činenje zločina, osim kad je riječ o Specijalnoj policiji.

Vijeće će sada razmotriti da li se optuženima treba pripisati kaznena odgovornost za zločine progona, deportacije, razaranja, pljačke, ubojstva, nečovječnih djela i okrutnog postupanja.

Vijeće je konstatalo da je Ante Gotovina imao čin general pukovnika u Hrvatskoj vojsci i da je bio zapovjednik Zbornog područja Split tijekom predmetnog vremena. S tog položaja g. Gotovina je zapovijedao svim jedinicama Zbornog područja Split kao i pridodanim jedinicama. Jedinice vojne policije u Zbornom području Split bile su podčinjene g. Gotovini u vezi s redovnim zadacima vojne policije. Vijeće je nadalje zaključilo da prevencija i procesuiranje kaznenih djela nisu bili izuzeti iz ovlasti koje je g. Gotovina imao nad Vojnom policijom.

Vijeće je zaključilo da granatiranje Benkovca, Knina i Obrovca 4. i 5. kolovoza 1995. koje naredio g. Gotovina predstavlja protupravne napade na civile i civilne objekte. Ti protupravni napadi činili su važan element u izvršenju udruženog zločinačkog pothvata. Vijeće je nadalje ustanovilo da je g. Gotovina sudjelovao na brijunskom sastanku i da je doprinio planiranju i pripremanju operacije "Oluja". Nadalje, g. Gotovina nije poduzeo nikakve ozbiljne korake da spriječi niti da naknadno ne poduzme u vezi sa zločinima za koje je obavijestio da su ih njegovi podčinjeni činili nad krajinskim Srbima. Ti njegovi propusti imali su u svakom slučaju negativan stav prema zločinima u Zbornom području Split. Na osnovi toga Vijeće je zaključilo da je ponašanje g. Gotovine predstavljalo značajni doprinos udruženom zločinačkom pothvatu. Vijeće je nadalje zaključilo da je naređenje g.

Gotovine da se protupravno napadnu civili i civilni objekti samo po sebi predstavljalo značajni doprinos udruženom zločinačkom pothvatu.

Na temelju radnji i ponašanja g. Gotovine, kao i njegovog sudjelovanja na brijunskom sastanku i onoga što je tamo rekao Vijeće je ustanovilo da je g. Gotovina imao stanje svijesti da se zločini koji čine dio cilja trebaju izvršiti. Vijeće je stoga zaključilo da je g. Gotovina bio sudionik udruženog zločinačkog pothvata i da je prema tome namjeravao da njegova djela doprinesu tom pothvatu. Vijeće je nadalje zaključilo da su druga kaznena djela koja se terete, iako nisu dio zajedničkog cilja, bila prirodna i predvidljiva posljedica izvršenja udruženog zločinačkog pothvata, što je mogao

predvidjeti i g. Gotovina.

Vijeće sada prelazi na Ivana Ćermaka.

Vijeće je ustanovilo da su formalno imenovanje i funkcija g. Ćermaka bili zapovjednik Zbornog mjesta Knin, ali su njegove odgovornosti bile od odgovornosti zapovjednika zbornog mjesta. Dokazi su pokazali da je g. Ćermak imao izvjesnog utjecaja nad civilnom i vojnom policijom ali ne i da je bio zadužen ili imao pravne ovlasti za održavanje reda i mira. G. Ćermak nije imao efektivnu kontrolu nad jedinicama Hrvatske vojske van kruga svojih podređenih u Zbornom mjestu i Vijeće nije našlo pouzdanih dokaza da su ti podređeni počinili bilo kakve zločine.

Vijeće je ustanovilo da su aktivnosti g. Ćermaka obuhvaćale kontakte s pripadnicima međunarodne zajednice, održavanje Knina, poboljšanje higijenskih uvjeta, organiziranje javne kuhinje, osposobljavanje bolnice za rad, uključivanje vode i struje u gradu, ponovno aktiviranje javnih službi, poboljšanje prometnih uvjeta, pokretanje tvornica i drugih poslovnih objekata i razminiranje Knina i okolice. Dokazima nije ustanovljeno da je g. Ćermak znao ili namjeravao da njegove aktivnosti doprinesu bilo kakvom cilju naseljavanja Krajine Hrvatima umjesto Srba.

Kad je riječ o ponašanju g. Ćermaka u vezi sa zločinima koji su počinjeni na terenu, Vijeće je ustanovilo da je on poricao i sakrivao zločine počinjene u Gruborima 25. kolovoza 1995. Vijeće je nadalje ustanovilo da je g. Ćermak općenito davao obmanjujuća uvjerenja međunarodnoj zajednici da se poduzimaju ili da će se poduzeti koraci da se zaustave zločini nad Srbima. Međutim, osim ovoga, Vijeće nije zaključilo da je optužba dokazala svoje navode da je g. Ćermak dopustio, umanjivao, poricao ili sakrivao zločine nad Srbima, niti da je davao netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije ili netočna uvjerenja međunarodnoj zajednici.

Vijeće je zaključilo da dokazima nije ustanovljeno da je g. Ćermak bio pripadnik udruženog zločinačkog pothvata, niti da mu je namjerno ili značajno doprinio. Vijeće je također zaključilo da g. Ćermak nije odgovoran ni po jednom drugom vidu odgovornosti za koji se tereti.

I konačno, Vijeće prelazi na Mladena Markača.

Vijeće je ustanovilo da je u predmetno vrijeme g. Markač obnašao položaj pomoćnika ministra unutarnjih poslova i bio nadležan za poslove Specijalne policije. Iako je Specijalna policija pod uobičajenim okolnostima bila u sastavu hrvatskog Ministarstva unutarnjih poslova, u operaciji "Oluja" i tijekom pretraga koje su kasnije uslijedile otprilike 2.200 specijalnih policajaca, uključujući i pripadnike Antiterorističke jedinice Lučko, bili su podređeni Glavnom stožeru Hrvatske vojske i sudjelovali su u vojnim operacijama. S obzirom na funkciju koju je obnašao, g. Markač je imao sveukupnu kontrolu nad snagama Specijalne policije i tijekom cijele operacije "Oluja" i kasnijih

akcija pretraga on je tim snagama zapovijedao u skladu sa zapovijedima načelnika Glavnog stožera. Gospodin Markač je zapovijedao i dijelom topništva Hrvatske vojske iz topničke skupine TS-5, pridodanom Specijalnoj policiji 3. kolovoza 1995. u operativne svrhe.

Vijeće je ustanovilo da je g. Markač sudjelovao na brijunskom sastanku i doprinio planiranju i pripremanju operacije "Oluja". Vijeće je također ustanovilo da je on zapovijedio Specijalnoj policiji da 4. i 5. kolovoza 1995. granatira Gračac, što je predstavljalo protupravni napad na civilno stanovništvo i civilne objekte i za posljedicu imalo prisilno razmjertanje osoba. Zapovijed da se granatira Gračac sama po sebi predstavlja značajni doprinos udruženom zločinačkom pothvatu.

Vijeće je također ustanovilo, uz suprotno mišljenje suca Kinisa, da su pripadnici Specijalne policije 5. i 6. kolovoza sudjelovali u razaranju značajnog dijela Gračaca. Vijeće je uz to ustanovilo da su oni sudjelovali i u razaranju i pljačkanju imovine krajinskih Srba u Donjem Lapcu 7. i 8. kolovoza 1995. Vijeće je zaključilo da je g. Markač znao za sudjelovanje svojih podčinjenih u izvršenju tih kaznenih djela, ali nije poduzeo nikakve korake kako bi identificirao poinitelje i protiv njih pokrenuo odgovarajući postupak, niti je poduzeo bilo što da spriječi počinjenje daljnjih zločina.

Pripadnici Specijalne policije umorili su 25. kolovoza 1995. nekoliko starijih seljana u zaseoku Grubori. Tog i sljedećeg dana ista postrojba uz to je i zapalila imovinu u Gruborima i u selu Ramljane. Gospodin Markač je irio lažne priče i sudjelovao u prikriivanju zločina koje su počinili njegovi podčinjeni nad krajinskim Srbima i njihovom imovinom.

U vezi s izvršenjem kaznenih djela pripadnika Specijalne policije Vijeće je ustanovilo da, ako je g. Markač dobio informacije da su njegovi podčinjeni navodno izvršili kaznena djela, njegova je dužnost bila da o tome obavijesti kriminalističku policiju radi daljnje istrage. Gospodin Markač je također mogao zatražiti da se dotični pripadnici Specijalne policije suspendiraju.

Vijeće je zaključilo da je svojim radnjama i propustima g. Markač među sebi podčinjenima stvorio atmosferu nekažnjivosti, što je ohrabralo izvršenje zločina nad krajinskim Srbima i njihovom imovinom.

S obzirom na to, Vijeće je zaključilo da ponašanje g. Markača predstavlja značajan doprinos udruženom zločinačkom pothvatu.

Na temelju njegovih radnji u vezi s pripremama za operaciju "Oluja", kao i njegovih radnji i propusta u vezi sa zločinima koje su počinili pripadnici Specijalne policije, Vijeće je zaključilo da je g. Markač imao stanje svijesti da zločini koji čine dio cilja udruženog zločinačkog pothvata moraju biti izvršeni. Vijeće je stoga ustanovilo da je g. Markač bio član udruženog zločinačkog pothvata i da mu je putem svojih radnji i propusta namjeravao doprinijeti. Vijeće je nadalje zaključilo da su druga kaznena djela, iako nisu dio zajedničke svrhe, bila prirodne i predvidljive posljedice izvršenja udruženog zločinačkog pothvata, što je mogao predvidjeti i gospodin Markač.

Nakon što je saželo svoje zaključke, Vijeće će sada iznijeti dispozitiv. G. Gotovina, molim vas ustanite.

Iz gorenavedenih razloga, ovo Sudsko vijeće, nakon što je razmotrilo sve dokaze i argumente stranaka, Statut i Pravilnik, a na osnovi pravnih nalaza i utvrđenog činjeničnog stanja iznijetog u presudi, proglašava vas krivim kao sudionika udruženog zločinačkog pothvata po sljedećim optužbama:

Točka 1, progon kao zločin protiv čovječnosti;

Točka 2, deportacija kao zločin protiv čovječnosti;

Točka 4, pljačka javne i privatne imovine kao kršenje zakona i običaja ratovanja;

Točka 5, bezobzirno razaranje kao kršenje zakona i običaja ratovanja;

Točka 6, ubojstvo kao zločin protiv čovječnosti;

Točka 7, ubojstvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja;

Točka 8, nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti; i

Točka 9, okrutno postupanje kao kršenje zakona i običaja ratovanja.

Raspravno vijeće proglašava da niste krivi po točki 3, nečovječna djela (prisilno premještanje) kao zločin protiv čovječnosti.

Kad je riječ o odmjeravanju kazne, Vijeće je uzelo u obzir težinu kaznenih djela, posebno veliki broj zločina na širokom geografskom području, ranjivost žrtava i vašu zloupotrebu položaja vlasti. Kao olakšavajuće okolnosti, Vijeće je uzelo u obzir vaše ponašanje u pritvoru i sudnici. Vijeće je također uzelo u obzir praksu izricanja kazni u bivšoj Jugoslaviji.

Za ta kaznena djela Vijeće vas, g. Gotovina, osuđuje na jedinstvenu kaznu od 24 godine zatvora.

Imate pravo da vam se u to uračuna period koji ste proveli u pritvoru, a to je 1956 dana.

Izvolite sjesti.

G. Ćermak, molim vas ustanite.

Sudsko vijeće, nakon što je razmotrilo sve dokaze i argumente stranaka, Statut i Pravilnik, a na osnovi pravnih nalaza i utvrđenog činjeničnog stanja iznijetog u presudi, proglašava da niste krivi ni po jednoj točki optužnice. Vijeće nalaže da budete pušteni iz Pritvorske jedinice Ujedinjenih naroda nakon što Tajništvo obavi za to potrebne praktične pripreme.

Izvolite sjesti.

G. Markač, molim vas ustanite.

Iz gorenavedenih razloga, Sudsko vijeće, nakon što je razmotrilo sve dokaze i argumente stranaka, Statut i

Pravilnik, a na osnovi pravnih nalaza i utvrđenog činjeničnog stanja iznijetog u presudi, proglašava vas krivim kao sudionika udruženog zločinačkog pothvata po sljedećim optužbama:

Točka 1, progon kao zločin protiv čovječnosti;

Točka 2, deportacija kao zločin protiv čovječnosti;

Točka 4, pljačka javne i privatne imovine kao kršenje zakona i običaja ratovanja;

Točka 5, bezobzirno razaranje kao kršenje zakona i običaja ratovanja;

Točka 6, ubojstvo kao zločin protiv čovječnosti;

Točka 7, ubojstvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja;

Točka 8, nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti; i

Točka 9, okrutno postupanje kao kršenje zakona i običaja ratovanja.

Raspravno vijeće proglašava da niste krivi po točki 3, nečovječna djela (prisilno premještanje) kao zločin protiv čovječnosti.

Kad je riječ o odmjerenju kazne, Vijeće je uzelo u obzir velik broj zločina na širokom geografskom području i tokom dužeg vremenskog perioda kao i ranjivost žrtava. Vijeće je nadalje smatralo da važno zloupotreba vlasti predstavlja otežavajuću okolnost. Kao olakšavajuću okolnost, Vijeće je uzelo u obzir vaše zdravstveno stanje. Vijeće je također uzelo u obzir praksu izricanja kazni u bivšoj Jugoslaviji.

Za ta kaznena djela Vijeće vas, g. Marka, osuđuje na jedinstvenu kaznu od 18 godina zatvora.

Imate pravo da vam se u to račununa period koji ste proveli u pritvoru, a to je 1477 dana.

Izvolite sjesti.

Time je završeno čitanje presude koja je sada dostupna javnosti. Suđenje je

završeno.
